

VOJNI ZAPOVJEDNICI ZNALI DA ĆE RATNI ZAROBLJENICI BITI POGUBLJENI

Author: [Goran Jungvirth](#)

Svjedok tvrdi da Mrkšić i Šljivančanin nisu učinili ništa kako bi zaštitili vukovarske Hrvate.

Bivši oficir jugoslavenske vojske izjavio je ovoga tjedna pred Haškim tribunalom da su Mile Mrkšić i Veselin Šljivančanin znali da pripadnici srpskih paravojnih formacija nakon bitke za Vukovar namjeravaju pobiti hrvatske ratne zarobljenike.

Tadašnji starješina pri vojnoj sigurnosti Jugoslavenske narodne armije (JNA), Bogdan Vujić, posvjedočio je da ni Mrkšić ni Šljivančanin nisu učinili ništa kako bi spriječili pogubljenja. Dodao je i da je Mrkšić bio zapovjednik vojne zone kojoj je pripadala i Gradska bolnica, dok je Šljivančanin svoje oficire upozoravao da se „ne začude ako neki četnici [pripadnici srpskih paravojnih formacija] budu klali neke ustaše [pogrdan naziv za Hrvate]“.

Zajedno s oficijom JNA Miroslavom Radićem, okrivljeni su – kao takozvana „vukovarska trojka“ – poznati po svom navodnom sudjelovanju u ubijanju najmanje 264 Hrvata zarobljenih u vukovarskoj bolnici. Nakon što su ih pripadnici JNA zarobili, žrtve su – prema tvrdnjama tužilaštva – autobusima prebačene na obližnju farmu Ovčara, gdje su ih pogubili pripadnici srpske Teritorijalne obrane (TO) i paravojnih formacija. A žrtve su bile iz redova bolničkog osoblja, pacijenata i ratnih zarobljenika.

Vujić je pak bio zadužen za prebacivanje zarobljenika iz pritvorskog centra Velepromet (gdje su prvo odvedeni) do zatvora u Sremskoj Mitrovici (Srbija). Osim Ovčare kao glavnog mjesta za egzekuciju, svjedok je naveo i Velepromet kao lokaciju na kojoj su također vršena pogubljenja.

Tokom žučnog unakrsnog ispitivanja od strane Mrkšićevog branioca Miroslava Vasića, svjedok je poricao da je na bilo koji način osobno odgovoran za krvoproliće u Veleprometu. Insistirao je na tome da je spasio 800 zatvorenika, iako je pri tom bio izložen smrtnim prijetnjama teritorijalaca i pripadnika četničkih paravojnih formacija.

„Nisam mogao spasiti one koje su odveli [pripadnici paravojnih jedinica], niti one koje su ubili u Veleprometu“, rekao je Vujić Vasiću. „Izvršio sam vlastiti zadatak.“

Vasić je pak uzvratilo riječima: „Ukoliko su neki zatvorenici pobijeni, niste izvršili svoju misiju.“

U potonjoj raspravi, Vasić je nastavio tvrditi kako je Vujić odgovoran za pogubljenja, s obzirom da nije uhapsio četnike koji su mu se suprotstavili u Veleprometu. A svjedok je odgovorio: „Kako da ih uhapsim kad su ih tamo doveli Mrkšić i Šljivančanin?“

Vujić je predsjedavajućem sucu Kevinu Parkeru govorio i o pritisku koji je na njega vršen 1999. kako bi na suđenju nekolicini oficira JNA za učešće u vukovarskom masakru svjedočio u njihovu korist. Potvrdio je da su ga i branioci u procesu koji se vodi pred Tribunalom uvjerali da svjedoči u prilog okrivljenih.

Na beogradskom suđenju Vujić se također pojavio kao svjedok optužbe, ali je sam njegov iskaz bio znatno kraći od iskaza danog Tribunalu. On je objasnio da je pred beogradskim sudom bilo veoma teško govoriti

istinu, budući da su svi srpski oficiri bili upozoreni da će ih proglasiti za izdajnike ukoliko priznaju što se zaista dogodilo u Veleprometu.

Obrana je pak sugerirala da je Vujić pristao svjedočiti za optužbu tek pošto se suočio s mogućnošću da i protiv njega bude podignuta optužnica zbog toga što je kao bivši istražitelj pri JNA prisustvovao velikom broju saslušanja hrvatskih zatvorenika u srpskim logorima.

S druge strane, Vujić tvrdi da je istrage o „zločinima počinjenim na obje strane“ obavljao u logorima kao što su Begejci (Srbija), gdje su hrvatski zatočenici boravili pod veoma teškim uvjetima i uz česta mučenja.

„Smatram da sam učinio sve što sam mogao kako bih istražio ratne zločine“, rekao je Vujić, dodajući da je izrazio svoje nezadovoljstvo uvjetima u Begejcima, te da je o tome obavijestio i zapovjednika logora, koji je ostao potpuno nezainteresiran, osim što mu je rekao „da su tu bili držani i njemački zarobljenici iz Drugog svjetskog rata“.

Vujić je potvrdio da je osobno saslušao dr. Vesnu Bosanac, ravnateljicu vukovarske bolnice, nakon što je i ona bila prebačena u Sremsku Mitrovicu.

Ona mu je rekla da su hrvatske snage svoj štab premjestile u bolnicu svega nekoliko dana prije pada grada. To je u skladu s tvrdnjom obrane da su iz vukovarske bolnice bili izvedeni samo aktivni pripadnici hrvatske vojske, a ne civili i ranjenici.

Odgovarajući na pitanja obrane o hrvatskim napadima koji su prethodili bici za Vukovar, Vujić je opisao aktivnosti grupe Hrvata predvođene Tomislavom Merčepom, koji je navodno organizirao otmice lokalnih Srba i teror nad srpskom zajednicom na čitavom vukovarskom području. Obrana tvrdi da je upravo to i navelo JNA da krene na Vukovar.

Vujić je potvrdio da je za spomenute aktivnosti saznao prilikom ispitivanja jednog od pripadnika Merčepove grupe koji je uhapšen u Srbiji pod sumnjom da je planirao „terorističke“ akcije.

Drugi ovoj tjedni svjedok bio je Vilhelm Rudolf iz Vukovara, čiji je iskaz trajao svega 30 minuta, ali je bio veoma sadržajan.

„Major Šljivančanin [je] – na osnovu preporuke lokalnih Srba – [odlučivao] tko će biti prevezen autobusom do mjesta pogubljenja, a tko ne“, rekao je Rudolf, koga je iz „autobusa smrti“ spasio liječnik koji mu je poznavao suprugu, također zaposlenu u bolnici.

Suđenje se nastavlja iduće tjednika.

Goran Jungvirth je izvještač IWPR-a iz Haga.

Location: Serbia

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/vojni-zapovjednici-znali-da-%C4%87e-ratni-zarobljenici-bit-pogubljeni>